

Rasmus Grue Christensens tale ved overrækkelsen af Menneskerettighedsprisen

Taler

Rasmus Grue Christensen
Direktør i DIGNITY og formand for
Rådet for Menneskerettigheder

Dato

10. december 2024

Sted

Store Sal, Vartov, Farvergade 27,
1463 København

Omstændigheder

Menneskerettighedsprisen 2024 gik til Repatriate the Children – Denmark. Prisen blev uddelt af Rådet for Menneskerettigheder.

1 [INDLEDNING]

Kære Repatriate the Children

- 5 Denne tale skal jo egentlig begejstre. Den skal hylde de menneskerettigheder, der er årsagen til, at vi står her i dag. Hylde den ekstraordinære indsats, som årets prismodtager har ydet. Hylde jer.

Men før vi når så langt, er der andre og mere alvorlige billeder, der presser sig på.

10

En pige, der ikke tør sove, fordi hun har mareridt om bomberne. En dreng, der burde sidde på et børneværelse og lege med Lego, men som på fjerde år sidder i et telt og bygger tårne af sten og støv. Flakkende øjne. Et par bittesmå og hullede gummistøvler, plaskende i en vandpyt i den kolde syriske vinter. Børneliv, der
15 burde være omgivet af tryghed og sikkerhed, men som er fyldt med traumer og oplevelser, som ingen børn nogensinde bør udsættes for.

Jeg taler naturligvis om børnene i Syrien. Eller mere præcist: De danske børn, der ufrivilligt og alt for længe har siddet indespærret i de kurdisk-syriske
20 fangelejre efter nedkæmpelsen af Islamisk Stat under borgerkrigen i Syrien og Irak.

Skæbner, der er uskyldige – helt uskyldige – og som betaler en umenneskelig pris. For deres forældres gerninger. Og for de danske myndigheders tøven i
25 forhold til at bringe dem hjem.

Billederne har – helt berettiget – fyldt i den danske nyhedsstrøm de senere år. Det er billeder, som har indprentet sig hos mange, og som med ubarmhjertig tydelighed har vist krigens gru.

Man siger, at i krig er sandheden det første offer. Det er muligvis sandt. Men årets prismodtager repræsenterer i så fald en lige så eviggyldig sandhed: At børn – uanset hvor i verden, krige udkæmpes – altid må betale prisen for de voksnes udåd.

[BAGGRUND]

Efter Islamisk Stats fald i 2019 stod Danmark og resten af verden over for en kompleks udfordring: Hvad skulle vi gøre med de mennesker – kvinder og børn – der befandt sig i de kurdisk-syriske fangelejre som al-Hol og al-Roj?

Regeringen indførte hastelove, der gjorde det muligt at fratage statsborgerskaber uden rettergang, og understregede, at børnene ikke ville få hjælp, medmindre de var i akut livsfare. Mens de politiske diskussioner fortsatte, voksede den humanitære krise. Forholdene i lejrene blev værre: Børn blev diagnosticeret med underernæring, PTSD og andre alvorlige traumer.

Sikkerhedsmyndighederne fastslog allerede i 2020, at børnene ikke udgjorde en sikkerhedstrussel – men at deres forbliven i lejrene kunne føre til yderligere radikaliserings og øget trusselsniveau mod Danmark.

Efter politisk pres fra både dansk og international side ændrede Danmark kurs i 2021 og besluttede at hente 14 børn hjem sammen med deres mødre, som skulle retsforfølges.

Men ikke alle blev reddet. Fem danske børn fik ikke lov til at komme med, fordi deres mødre havde fået frataget deres danske statsborgerskab. Børnene måtte komme til Danmark uden deres mødre, lød det.

I var med hele vejen.

Natascha Rée Mikkelsen og Knud Foldschack – i 2020 tog I initiativ til at etablere foreningen Repatriate the Children efter at have besøgt fangelejrene al-

Hol og al-Roji Syrien.

Knud, du har som advokat repræsenteret børnene i flere af sagerne, mens du, Natascha, gennem årene har haft kontakt med mange af børnenes familier, og I har begge jævntligt besøgt fangelejrene og nærområderne.

I indledte en lang og krævende kamp for at få børnene ud af de usikre lejre og hjem til Danmark *sammen* med deres mødre. Fordi en adskillelse af børnene fra deres mødre ville stride mod internationale konventioner.

I 2022 anlagde I sag mod den danske stat på vegne af tre af de danske børn i de kurdisk-syriske fangelejre. Sagen begyndte i Københavns byret og handlede om, hvorvidt Danmark var forpligtet til at hjemtage børnene og deres mødre. Institut for Menneskerettigheder indtrådte i sagen, fordi den havde principiel karakter og berørte grundlæggende menneskerettigheder.

Både Københavns Byret og efterfølgende Østre Landsret vurderede, at den danske stat ikke var forpligtet til at hjemtage børnene.

Alligevel ændrede regeringen kurs og tilbød fire børn og deres to mødre at komme til Danmark. En sidste dreng fik dog ikke dette tilbud.

Trods dommene i byretten og landsretten, holdt I fast i kravet om, at alle børnene havde ret til at komme hjem sammen med deres mødre, og I blev ved med at kæmpe for det sidste barn, som Danmark ikke ønskede at evakuere med sin mor.

Jeres vedholdenhed førte til en forløsende afgørelse i august i år. Her fastslog Højesteret, at 8-årige Jonas også skulle hentes hjem fra al-Roj lejren sammen med sin mor. I fik ret.

[FORHOLDENE I LEJRENE]

På grund af jeres utrættelige indsats har Danmark nu hentet 19 danske børn og deres mødre ud af fangelejrene i Syrien. Det siger sig selv, at intet barn skal vokse op i en fangelejr og forholdene i de kurdisk-syriske lejre er umenneskelige og grusomme.

105 Men lad mig alligevel fremhæve blot nogle af de forhold, der frem til
hjemtagelsen har udgjort børnenes hverdag – og fortsat i dag er virkeligheden
for titusindvis af andre børn:

Utilstrækkelige madrationer. Mangel på rent drikkevand. Underernæring i så
110 alvorligt et omfang, at nogle er i fare for at dø af sult. Udbredte sygdomme som
lungebetændelse og diarré, men ingen tilgængelig lægehjælp til at behandle selv
simple lidelser. Om vinteren forværres situationen yderligere, fordi de utætte
telte ikke beskytter mod kulden. Underafkøling er årsag til dødsfald blandt de
mindstebørn.

115 For børnene er der ingen skolegang, leg eller mental stimulering. Imens præges
lejrene af vold. Kvinder og børn er særligt udsatte for seksuelle overgreb, og der
er rapporteret om mord inden for lejrens afspærringer. Samtidig føler mange sig
nødsaget til at gemme deres børn for at beskytte dem mod kidnapning fra
120 ekstremister.

[AFSLUTNING]

Afgørelsen i Højesteret er en afgørende milepæl i kampen for børns rettigheder.
125 Og det er en afgørelse, der understreger, hvor vigtigt det er at fastholde presset
og kæmpe for de mest sårbare skæbner, uanset hvor vanskelige
omstændighederne er.

I de seneste ti år har I kæmpet for at sikre, at de danske børn kom væk fra de
130 umenneskelige forhold og fik muligheden for at leve et mere værdigt liv. Og
foreningen kæmper fortsat for at få de knap 30.000 børn fra andre lande ud af
fangelejrene.

135 Hele forløbet og afgørelsen er en påmindelse om, at den her kamp kun kunne
vindes i en dansk sammenhæng, fordi der findes en organisation som Repatriate
the Children.

140 Det kræver ikke blot en ubøjelig tro på, at børn skal have lov til at være børn,
uanset hvor de befinder sig i verden. Men det kræver også mod, tålmodighed,
vedholdenhed og målrettet pragmatisme.

Det har I udvist – og det gør I stadig. I har kæmpet for at bringe børn tilbage til

145 deres hjemland. Men I kæmper også for børnenes ret til et hjem, til at bearbejde
deres traumer, til at opleve tryghed, til uddannelse og til at blive hørt her i
Danmark.

150 For jeres imponerende kamp fortjener I at modtage Rådets
Menneskerettighedspris 2024.

Tusind tak for jeres forbilledlige engagement for menneskeværd – og stort
tillykke med prisen!

155 **Kilde**
Manuskript tilsendt af taler

Kildetype
Digitalt manuskript

160 **Tags**
Prisuddelingstale

Relateret
Natascha Rée Mikkelsen og Knud Foldschacks tale ved Repatriate the Children – Danmarks modtagelse af
Menneskerettighedsprisen
10. december 2024

165 **URI**
<https://www.dansketaler.dk/tale/rasmus-grue-christensens-tale-ved-overraekelsen-af-menneskerettighedsprisen>

170

175

180